

Ny sekretessbrytande bestämmelse

Utlämnande av uppgifter för att förebygga våld i nära relationer

För att kunna förebygga och förhindra brott i nära relationer har en ny sekretessbrytande bestämmelse införts i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL. Den innebär att personal inom socialtjänsten och hälso- och sjukvården under vissa förutsättningar får lämna uppgifter till Polismyndigheten i syfte att förebygga allvarligare brott.

Sekretess inom socialtjänsten

Huvudregeln inom socialtjänsten är att sekretess gäller. För socialtjänsten finns dock ett antal sekretessbrytande bestämmelser. Vissa av dem kan tillämpas för att lämna uppgifter i syfte att underlätta polisiära ingripanden eller för att förebygga och förhindra brott i nära relationer.

Ny bestämmelse för att förebygga brott i nära relationer

Den nya sekretessbrytande bestämmelsen har införts i 10 kap. 18 c § OSL. Bestämmelsen innebär att personal inom socialtjänsten och hälso- och sjukvården under vissa förutsättningar får lämna uppgifter till Polismyndigheten i syfte att förebygga allvarligare vålds-, frids- eller sexualbrott mot närstående.

Socialtjänsten är oftast den aktör som först får kännedom om risker för att allvarliga brott kan komma att begås. Det kan till exempel vara i samband med stöd och hjälp till våldsutövare och våldsutsatta samt i barnavårdsutredningar.

Syftet med bestämmelsen är att kunna lämna uppgifter i de fall där socialtjänsten eller hälso- och sjukvården uppfattar att det finns en risk för allvarlig brottslighet. Det kan till exempel vara när en person utsätts för våld från en närstående och befinner sig i en accelererande våldsspiral. I de fallen kan det krävas en samverkan mellan till exempel socialtjänsten och Polismyndigheten eller att uppgifter lämnas från hälso- och sjukvården till Polismyndigheten.

Det här krävs för att lämna uppgifter enligt bestämmelsen

Bestämmelsen innebär att socialtjänsten och hälso- och sjukvården utan hinder av sekretess får lämna ut en uppgift till Polismyndigheten under tre förutsättningar:

1. Det ska på grund av särskilda omständigheter finnas risk att allvarligare brott kommer att begås i nära relation.
2. Uppgiften kan antas bidra till att förhindra brottet.
3. Det ska inte vara olämpligt att lämna ut uppgiften med hänsyn till planerade eller pågående insatser eller andra skäl.

Exempel på uppgifter som kan vara aktuella att lämna ut är

- vem som kan komma att begå brott
- vem som riskerar att utsättas
- var de uppehåller sig.

Även uppgifter om familjeförhållanden och om missbruk eller psykisk ohälsa kan vara av betydelse. Dessutom bör vissa andra uppgifter kunna lämnas ut. Det kan handla om omständigheter som ligger till grund för bedömningen att det finns en risk för brott, till exempel uppgifter som ger en bild av ett eskalerande våldsförlopp.

Skyldighet att lämna uppgifter till polisen i vissa fall

Det kan också finnas en skyldighet för socialtjänsten och hälso- och sjukvården att lämna uppgifter till polisen i vissa fall. Det kan till exempel vara om Polismyndigheten har begärt att få en uppgift med stöd av bestämmelsen att förebygga våld i nära relationer (enligt 10 kap. 18 c § OSL i kombination med 6 kap. 5 § OSL). Men det är socialtjänsten och hälso- och sjukvården som avgör om en uppgift kan lämnas utifrån bestämmelsen om att förebygga brott, inklusive bedömningen av om det är olämpligt att lämna ut uppgiften.

Bestämmelsen avser inte misstankar om brott som redan begåtts

För misstanke om att ett brott redan har begåtts finns andra sekretessbrytande bestämmelser i OSL än de bestämmelser som gäller vid risk för att ett brott kommer att begås. Om det till exempel finns misstanke om vissa brott mot ett barn, bör dessutom socialtjänsten skyndsamt göra en polisanmälan, såvida det inte strider mot barnets bästa (se Socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS 2014:6) om handläggning av ärenden som rör barn och unga).

Huvudregeln är att den enskilde själv bestämmer om uppgifter ska lämnas ut. Utgångspunkten bör vara att den enskilde själv ger sitt samtycke till att uppgifter lämnas över till Polismyndigheten. Det för att inte undergräva den enskildes förtroende för arbetet inom socialtjänsten och hälso- och sjukvården.

På [Kunskapsguiden.se](https://www.kunskapsguiden.se) har vi samlat kunskap, stöd och riktlinjer om våld och förtryck för dig som arbetar inom socialtjänst samt hälso- och sjukvård. Där kan du även läsa mer om våldsutövare i nära relationer och behandlingsmetoder för gruppen.

**Tillsammans kan vi stoppa
våld och förtryck**